

MEMO

Aan:	Gemeenteraad Tiel
Van:	College van Burgemeester en wethouders
Onderwerp:	Uittreding Bedrijfvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB)
Portefeuillehouder:	José van Egmond

Achtergrond

Dit memo handelt over de stand van zaken met betrekking tot de uittreding uit de GR Bedrijfvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB). Dit memo maakt onderdeel uit van de besluitvorming over de Jaarrekening 2025. Het memo is geschreven naar aanleiding van vragen die zijn gesteld tijdens de informatiemarkt en heeft als doel de actuele context te schetsen.

1. Inleiding

De gemeenteraad heeft op 14 februari 2024 een motie aangenomen, waarin ze het college heeft opgedragen om een onderzoek te starten naar de mogelijkheden om alle bedrijfsvoeringstaken in de gemeente Tiel weer in eigen beheer te organiseren. Op grond van deze motie heeft BMC op 09 december 2024 een onderzoeksrapport opgeleverd. In de raadsvergadering van 18 december 2024 heeft de raad ingestemd met een voorgenomen uittreding per 01-01-2028. Vanaf dat moment is conform de statuten van de GR BWB het uittredingsproces gestart. Als eerste is gestart met een accountantsonderzoek. Dat onderzoek is in 2025 afgerond en is onderdeel geweest van de besluitvorming. Op 17 december 2025 heeft de raad ingestemd met de uittreding.

Sinds de besluitvorming in december 2025 is het uittredingsproces opgestart en is zowel in Tiel als binnen BWB het nodige gebeurd. Deze informatienota geeft een overzicht van de stand van zaken.

2. Stand van zaken

A. Programma-organisatie:

Een goede aansturing van het uittredingsproces is randvoorwaardelijk voor het realiseren van de raadsopdracht van 17 december 2025. Daarom hebben we in Tiel gekozen voor het opzetten van een programmastructuur, waaronder de verschillende deelprojecten worden aangestuurd. Het programmateam is multidisciplinair opgebouwd en houdt zich niet alleen bezig met de 'ontvlechting' van BWB, maar ook met de inrichting van de (nieuwe) afdeling Bedrijfsvoering.

Het Tielse programmteam wordt aangestuurd door de directeur Beleid en Strategie (als programmadirecteur). In de aansturing wordt hij ondersteund door twee kwartiermakers. Een kwartiermaker richt zich op de ontvlechting én inrichting van de ICT-omgeving. De andere kwartiermaker richt zich op de inrichting van de afdeling Bedrijfsvoering (incl. de herstructurering van bestaande teams met bedrijfsvoeringstaken) én de komst van medewerkers van BWB. De programmadiirecteur en kwartiermakers worden ondersteund door een breed team aan adviseurs; van personeelszaken en financiën tot aan inkoop en communicatie.

Door het bestuur van BWB is een eigen programmteam aangesteld die de uittreding aan de kant van BWB moet aansturen. Dit programmteam werkt voor alle vier de BWB-organisaties (BWB, Culemborg, Tiel en West Betuwe). Het heeft overigens lang geduurd voordat dit programmteam operationeel is geworden (start vanaf mei 2026). Dit heeft in hoofdzaak te maken met besluitvorming binnen BWB en aanbestedingsprocessen om de juiste mensen aan te trekken.

Het programmteam BWB kent drie pijlers: Personeel, Datamigratie en Juridisch/ Financieel/ Organisatorisch. Elke pijler wordt aangestuurd door een projectleider. Omdat dit programmteam werkt voor alle vier de organisaties, is een strikte governance afgesproken. Deze governance ziet niet alleen toe op de besluitvorming en overlegstructuren, maar ook op de financiële procesgang, communicatie, etc.

Beide programmteams werken nauw met elkaar samen.

B. ICT en Informatievoorziening:

Het meest complexe onderdeel van de uittreding omvat de ontvlechting van de bestaande ICT/ IV omgeving bij BWB, de inrichting van een nieuwe omgeving in Tiel én de migratie van alle contracten, applicaties, koppelingen en data naar die nieuwe omgeving. Daarbij gaat het overigens niet alleen over techniek, maar ook om het toekomstig beheer van alle ICT/ IV voorzieningen. Al deze onderdelen worden opgepakt vanuit parallelle deelprojecten.

Elk deelproject grijpt op elkaar in. Hierin lopen we samen op met het programmteam van BWB. De planning is erop gericht om 01-01-2028 over te gaan. Deze planning is ambitieus, maar nog steeds haalbaar.

Het in beeld brengen van de huidige situatie heeft vertraging opgelopen, omdat het voor BWB moeilijk is om het applicatielandschap, koppelingen, contracten, etc. goed in beeld te brengen. Nu is het zo dat maar weinig gemeenten alle gegevens goed hebben geregistreerd, maar de situatie bij BWB vergt extra inzet. Globaal is BWB in staat om gegevens aan te leveren, maar het gaat juist om een niveau dieper. Dat is relevant om data en systemen van de vier BWB-organisaties, die door de jaren heen sterk vervlochten zijn geraakt, goed te kunnen ontvlechten. Nu recent binnen het programmteam BWB de projectleider ICT/ IV is gestart verwachten we hier te kunnen gaan versnellen.

Naast het in beeld brengen van de huidige situatie, is de architectuur voor onze nieuwe ICT-omgeving nagenoeg klaar. Daarmee staan we op het punt om te kunnen aanbesteden. We besteden eigenlijk een nieuw ICT-concept aan. De huidige ICT-omgeving en diensten zijn traditioneel ingericht. De nieuwe omgeving zal meer uitgaan van een strategie waarbij de kennis en kunde van leveranciers beter worden benut. Dit betekent dat we meer clouddiensten gaan afnemen, inclusief het technisch beheer daarvan. We verwachten dat de nieuwe omgeving in Q2 2027 gereed is, zodat vanaf dat moment de migratie en adoptie kan starten.

De ICT-omgeving moet in ieder geval beantwoorden aan de eisen die in de huidige tijd daaraan worden gesteld. Denk aan de eisen die de wetgever hieraan stelt (bijvoorbeeld ten aanzien van veiligheid), maar ook de eisen die medewerkers stellen aan hun werkplekvoorzieningen (bijvoorbeeld ten aanzien van het tijd en plaats onafhankelijk werken of de manieren waarop nieuwe toepassingen zoals AI gefaciliteerd kunnen worden).

C. Personeel en Organisatie:

De inrichting van de afdeling Bedrijfsvoering is in volle gang. Daarin richten we ons op de komst van nieuwe medewerkers, maar ook op de herstructurering van de teams die zich binnen onze organisatie nu al bezig houden met bedrijfsvoeringstaken. Denk daarbij aan het data-team, de P&O-adviseurs, de financieel adviseurs, inkoop en communicatie. Vanaf 01 juli 2026 zullen de bestaande teams gaan werken onder de afdeling Bedrijfsvoering.

Voor de nieuwe afdeling Bedrijfsvoering is een functieboek vastgesteld. Dat functieboek is niet alleen gericht op de bestaande bedrijfsvoeringsfuncties, maar ook op de functies die overkomen van BWB. Dit functieboek is een belangrijk document in het plaatsingsproces. Het functieboek is recent toegelicht aan medewerkers van BWB. Inmiddels ligt er een concept sociaal plan en plaatsingsleidraad. Hierover wordt momenteel met de vakbonden en betrokken ondernemingsraden gesproken.

D. Randvoorwaarden:

Ook op het vlak van overige randvoorwaarden zijn we volop bezig met de voorbereiding van de komst van medewerkers van BWB. Zo is er een recent bezettingsonderzoek uitgevoerd op basis waarvan een huisvestingsplan wordt opgesteld. In principe kunnen we alle medewerkers op de campus huisvesten. Tegelijkertijd zien we dat het takenpakket van de gemeente groeit. Zeker in het sociaal domein. Bij de uitwerking kijken we dan ook verder dan alleen naar de komst van BWB-medewerkers. We verkennen of we ons bestaande gemeentelijke vastgoed beter kunnen benutten of kunnen (her)ontwikkelen. Zo zou bijvoorbeeld de oude bibliotheek een optie kunnen zijn om verschillende maatschappelijke functies te huisvesten, waardoor we de toekomstige behoefte aan kantoorruimte kunnen opvangen. Ook kijken we naar mogelijkheden om te komen tot een goede balans tussen thuiswerken en werken op kantoor. Onze nieuwe ICT-omgeving en werkplekvoorzieningen moet die balans faciliteren.

We hebben de afgelopen maanden alle contracten op alle taken uit de producten- en dienstcatalogus (PDC) van BWB in beeld gebracht. Deze contracten kunnen we allemaal overnemen. Daartoe hebben we juridisch advies ingewonnen bij een advocatenkantoor.

De komende periode werken we aan de hand van dat overzicht uit wat in het kader van de contractovername geregeld moet worden om de diensten voort te zetten.

E. Juridische verankering:

De uittreding van Tiel heeft effect op vormgeving van BWB. Door het wegvallen van een organisatie kunnen er nieuwe afspraken gemaakt worden over governance, kostenverdeling, huisvesting, etc. Dit moet in de statuten verankerd worden. Binnen het projectteam BWB is een advocatenkantoor ingehuurd om alle noodzakelijk wijzigingen door te voeren.

F. Financiën:

Vanuit het accountantsonderzoek zijn de kosten als volgt geduid:

- € 6,3 mln. frictiekosten voor personeel;
- € 7,7 mln. desintegratiekosten voor overhead;
- € 900.000 - € 1,4 mln. (excl. ICT);
- Balansverrekening € 70.000 (baten).

Deze kosten worden opnieuw berekend op basis van de laatst vastgestelde jaarrekening voor de uittreding.

Zoals door de raad in december 2025 besloten, is de dekking als volgt:

- € 4 mln. rekeningresultaat 2025;
- € 3,5 mln. reserve Oekraïne;
- € 1,5 mln. Algemene reserve;
- Risicoreservering van € 1,5 mln. binnen het weerstandsvermogen voor de personele component.

Naast deze dekking is bij het vaststellingsbesluit in de jaarstukken 2024 een uitvoeringsbudget uittreding BWB bestemd uit het jaarresultaat. Deze bestemming bedraagt € 410.000.

Door iedereen die overkomt vanuit BWB een werkplek in Tiel te bieden, gaan we ervan uit dat de frictiekosten voor personeel richting € 0 gaan. Ons aandeel in BWB is ca. 45,5 fte. De bezetting ten tijde van het accountantsonderzoek was 35,5 fte. De desintegratiekosten zouden nagenoeg moeten uitkomen op € 7,7 mln.

Voor wat betreft de ontvlechtingskosten zullen de kosten boven de € 1,4 mln. uitkomen. Dat heeft alles te maken met de noodzakelijke investering die we moeten plegen op ICT/ IV. Voor wat betreft de ICT-omgeving gaan we namelijk niet alleen ontvlechten, maar ook noodzakelijke verbeteringen doorvoeren en de omgeving naar de cloud brengen. De huidige ICT-infrastructuur bij BWB is aan vervanging toe. De technische levensduur is bereikt. Binnen BWB is nog geen keuze gemaakt over hoe die investering eruit zou moeten komen te zien; vervangen van de huidige 'on premise' omgeving of bewegen naar een cloud-strategie.

Omdat wij een nieuwe omgeving gaan inrichten, maken we de investeringsbeslissing eerder. Dit zal worden uitgewerkt worden in de toegezegde ICT Businesscase die dit najaar aan de raad wordt voorgelegd. Op basis van de businesscase wordt helder wat per 2027 in begroting

structureel aan aanvullend budget nodig is.

Sinds 2025 zijn er verschillende kosten gemaakt in het kader van de uittreding (de zogenaamde ontvlechtingskosten). Het betreffen onderzoeken (bijvoorbeeld het accountantsonderzoek zoals in de statuten is voorgeschreven), maar ook inhuur die noodzakelijk is om de uittreding mogelijk te maken.

Kostenoverzicht	2025	2026 (tot mei)	Totaal
Onderwerp			
Inhuur derden		€ 68.750	€ 68.750
Programmalijn ICT/ IV	€ 39.876	€ 85.805	€ 125.682
Onderzoekskosten uittreding BWB	€ 152.319	€ 91.663	€ 243.982
Eindtotaal	€ 192.195	€ 246.218	€ 438.413

Inmiddels zijn ook kosten gemaakt ten behoeve van het programmateam bij BWB en inhuur bij BWB.

Overzicht van verplichtingen tot eind 2027	
Soort	Eindtotaal
Programma-organisatie	€ 910.000
Betreft verschillende inhuurcontracten voor verschillende expertises	

G. Toekomstverkenning

Hoewel het niet direct iets te maken heeft met de uitvoering van de uittreding van Tiel uit de BWB is het goed te vermelden dat de gemeenten West Betuwe en Culemborg een organisatieadviesbureau opdracht hebben gegeven om een aantal toekomstscenario's voor BWB te verkennen. Dit onderzoek is door beide gemeenten zelfstandig geïnitieerd en vallen buiten de uittreding(skosten). Dit scenario onderzoek heeft echter een indirect effect op de uittreding, omdat dit medewerkers raakt in hun beeld over de toekomst bij hun huidige werkgever. Naar alle waarschijnlijkheid zal na de zomer een eerste concept verkenning worden opgeleverd.

De volgende scenario's worden verkend:

1. Samenwerking binnen de BWB in de huidige vorm;
2. Samenwerking binnen de BWB in de huidige vorm, aangevuld met één of meerdere nieuwe partner(s);
3. Samenwerking via een 'gastheer'-constructie, waarbij één gemeente als gastheer optreedt en de andere gemeente daar dienstverlening afneemt;

4. Samenwerking via een 'gastheer'-constructie, waarbij beide gemeenten als gastheer optreden en bij elkaar dienstverlening afnemen.

Over de verkenning is al gecommuniceerd met medewerkers van BWB. Wij volgen het hele proces via de governance structuur die is opgezet in het kader van onze uittreding.

3. Vervolg

Het uittredingsproces is in volle gang. Vanuit verschillende sporen, zowel bij BWB als in Tiel, wordt alles in het werk gesteld om de uittreding per 01-01-2028 te realiseren. De uittreding is veruit het grootste organisatieontwikkelproject van de afgelopen 10 jaar. De impact op de lopende dienstverlening is echter nihil geweest. Dat willen we ook zo houden en daar wordt ook op gestuurd. Vanaf volgend jaar komen we in een meer uitvoerende fase. 2027 staat in hoofdzaak het teken van de hele (data)migratie. Dat is een cruciale fase.

Ondertussen blijven we aandacht houden voor ons belangrijkste kapitaal; onze mensen. Niet alleen in Tiel, maar ook bij BWB. We zorgen voor een goede en soepele ontvlechting. Daarbij houden we aandacht voor de samenwerking met Culemborg en West-Betuwe. Ook die samenwerking loopt door. Het is goed om te constateren dat we op tal van onderwerpen (vaak inhoudelijk gedreven) elkaar goed weten te vinden en ook intensief samenwerken.

De raad zal periodiek via informatiebrieven op de hoogte worden gehouden van de voortgang van het uittredingsproces.